

тобто її поливає дощ. Дана ознака корелює з оціночною та утилітарною зонами інтерпретаційного поля концепту *дощ*, відображаючи позитивне прагматичне відношення до опадів.

Таким чином, компоненти фразеотематичного поля *атмосферні явища* демонструють, що образи, які об'єктивують універсальні когнітивні ознаки концептів, виникають на основі загальнолюдських знань про якість світу, що оточує людину. Особливості досліджуваних концептів розкриваються завдяки аналізу національно-культурного компоненту фразеологічної парадигми, наявність якого може бути зумовленою вибірковістю мислення народу, його культурним та духовним досвідом, особливістю реалії, що позначається, тощо.

Список використаних джерел

1. Бондарко А.В. Теория функциональной грамматики. – Л.: Наука, 1990. – 262с.
2. Виноградов В.А. Фразеологизм. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва. – Советская энциклопедия. – 1990.
3. Кириллова Н.Н. Фразеология романских языков: этнолингвистический аспект: Монография / Н.Н. Кириллова. – СПб.: Изд-во РПТУ им. А.И. Герцена, 2003. – 319 с.
4. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингво-культурологический аспекты / В.Н. Телия. – М.: Языки русской культуры, 1996. – 288с.
5. Ройзензон Л.И. Современные аспекты изучения фразеологии / Л.И. Ройзензон, Ю.Ю. Авалиани // Проблемы фразеологии и задачи ее изучения в высшей и средней школе. – Волгоград, 1967. – С. 67-82.
6. Açıklamalı Deyimler ve Atasözleri Sözlüğü. Metin Gül – İlhan Yalçın. Koza Yayın Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. Ankara: 2006, – 408 s.
7. Emir S. Deyimler Sözlüğü / Sabahat Emir. – İstanbul: Ders Kitapları A.Ş., 1989. – 256 s.
8. Rusça-Türkçe Deyimler Sözlüğü / [sözlükçü Ö.A. Süer]. – Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999. – 324 s.
9. Şerif Benkeçi. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü. Damla Yayınevi. Cağaloğlu – İstanbul: 2004, – 448 s.
10. Türkçe Deyimler Sözlüğü / [sözlükçü Ali Püsküllüoğlu]. – Ankara: Arkadaş Yayınevi, 1998. – 847 s.
11. Türkçe Deyimler Sözlüğü. Arif Hikmet Par. Kıracı /B. Çekmece/İstanbul, 2000, – 200 s.
12. Yurtbaşı M. Örnekleriyle Deyimler Sözlüğü / Metin Yurtbaşı – Ankara: Anadolu Selçuklu Tarihi, 1996. – 521 s.

УДК 811.161.2'373

І.А.Федькова

ОМОНІМІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ТАНЦЮВАЛЬНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

У статті розглянуто основні причини появи омонімії в українській танцювальній термінології, виокремлено головні ознаки розмежування омонімії та полісемії, наведено приклади міжгалузевої термінологічної омонімії.

Ключові слова: *термінологія, омонімія, полісемія, танцювальна термінологія.*

Мета запропонованої статті: подати всебічну характеристику омонімів в українській танцювальній термінології, з'ясувати основні причини виникнення цього явища. Актуальність розвідки зумовлено необхідністю вивчення лексико-семантичного аспекту української танцювальної терміносистеми, оскільки досі ця проблематика вивчена недостатньо. Запропоноване дослідження має цінність у двох аспектах: з науково-теоретичного погляду лінгвістичний аналіз омонімічних відношень у термінологічній лексиці зумовлений необхідністю доповнення теоретичних знань про термін як тип мовного знака та омонімію як вид семантичних відношень, з науково-практичного погляду – цінне для подальшого унормування та систематизації сучасної української танцювальної термінології.

Поняття омонімії часто отожднюють із поняттям багатозначності. За багатозначності семантична єдність слова не порушується, тобто всі значення слова об'єднуються навколо одного, стрижневого. Омонімія ж є збігом за звуковим складом двох або більше різних за значенням слів. Полісемія спроможна виходити за межі певної терміносистеми та ставати міжсистемною, при цьому виникає явище омонімії. Омонімія з'являється тоді, коли одна й та ж звукова послідовність співвідноситься з різними поняттями [17, 185]. На відміну від полісемії, у цьому випадку відбувається взаємодія не значення термінів, а однакове звучання різних за значенням термінів. Межі між полісемічним та омонімічним словом дуже часто важко встановити. Іноді лише етимологічний, граматичний аналіз може виявити семантичний інваріант досліджуваного

слова, який є результатом полісемії, а не омонімії. Нерідко буває так, що термін, унаслідок своїх характерних рис, втрачає предметну співвіднесеність з об'єктивною дійсністю, тому доводиться аналізувати його семантичну організацію для розмежування явищ полісемії – омонімії. Основний принцип такого розмежування – «семантичний, тобто наявність (у полісемії) та відсутність (в омонімії) внутрішнього мотивованого зв'язку між значеннями» [8, 89].

Омоніми – слова або їхні окремі граматичні форми, а також стійкі словосполучення, морфеми, синтаксичні конструкції, що при однаковому звучанні (або написанні) мають абсолютно різні значення (на відміну від полісемії) [18, 434]. У науковій літературі немає єдиної думки стосовно трактування цього явища. Одні вчені вважають, що процес омонімії перешкоджає правильному розумінню мови, оскільки омонімія знижує інформативну функцію слова: різні значення отримують однакову форму вираження. Інші вчені допускають її існування в межах окремих терміносистем. Омонімія як лексичний процес – складне явище в термінології, що широко представлено як у загальній, так і в спеціальній лексиці. У термінології омонімія відрізняється від омонімії в лексиці літературної мови.

К. Авербух називає три основні фактори появи термінологічної омонімії: 1) наявність у різних терміносистемах (однакових за написанням) одиниць номінації, семантика яких абсолютно різна, а мотивованість подібності їхніх знаків або зовсім відсутня, або втрачена у процесі тривалого функціонування в різних сферах; 2) метафоричне уживання того чи того терміна чи загальномовного слова в іншій спеціальній підмові, що супроводжується входженням цієї лексичної одиниці в іншу терміносистему; 3) наявність у того чи в того складного, багатоаспектного об'єкта ідентичних найменувань, що позначають у кожній спеціальній підмові різні поняття залежно від того, із погляду якої з професій аналізують цю реалію [1, 34–49]. Поява омонімічних термінів частіше спровокована внутрішньою формою мовного субстрату експонента, що дає змогу використовувати цей експонент для двох ні понятійно, ні предметно не пов'язаних термінів [12, 137]. Погоджуємося з думкою Г. Куцак, що омонімія – «це передусім проникнення термінів однієї науково-технічної галузі в іншу. Омонімічними можна вважати лише такі терміни, які у процесі зіставлення або порівняння їх функціональних можливостей в інших терміносистемах виражають різні значення у досліджуваній терміносистемі і можуть переходити в інші терміносистеми з різними дефініціями» [11, 74].

Омонімами є номінації, які побутують як у танцювальній термінології, так і в загальноповживаній лексиці, при цьому значення загальноповживаного слова, що потрапило в термінологію, звужується, наприклад: *аркан* I – довгий мотузок із зашморгом на кінці, за допомогою якого ловлять коней та інших тварин; II – гуцульський чоловічий танок [16, т. 1, 60]; *бал* (I – великий вечір із танцями; II – одиниця виміру сили якого-небудь природного явища [10, 23]); *береза* (I – лісове білокоре дерево з тоненьким довгим гіллям і серцевидним листям; II – фольк., заст. хлопець (або дівчина), що його (її) обирають за ватажка у спільних розвагах, на вечорницях і т. ін. [16, т. 1, 160]); *біс* (I – уявна надприродна істота, що втілює зло і звичайно зображується у вигляді людини з козячими ногами, хвостом і ріжками; злий дух, чорт, диявол, сатана; II – виг. уживається як прохання глядачів повторити виступ [16, т. 1, 182]); *венгерка* (I – заст. угорка; II – заст. куртка з високою талією і нашитими впоперек шнурами; III – бальний танець і музика до нього, створені на основі угорських народних танців і мелодій; чардаш [16, т. 1, 324]); *кабардинка* (I – жінка, яка проживає в Кабардино-Балкарії, II – народний чоловічий танець, поширений на Кавказі [16, т. 4, 63]); *колодійка* (I – українська народна пісенька типу частівки; гуцульський масовий танець; II – (бот.) деревій благородний – вид рослини) [9, т. 2, 519]); *лезгинка* (I – народний танець лезгинів, а також музика до нього; II – жінка лезгинської народності [16, т. 4, 471]); *мінйон* (I – дрібний друкарський шрифт; II – старовинний бальний танець, схожий на вальс [16, т. 4, 744]); *перепілка* (I – самка перепела; перепелиця; II – пестлива форма звертання до дівчини, жінки; III – український дівочий хоровод, що супроводжується піснею про перепелицю, а також пісня такого хороводу [16, т. 6, 250]); *пружинка* (I – зменшено-пестливе до пружина; II – фігура у танці [16, т. 8, 361]); *све рдло* (I – те саме, що свердел, II – танцювальний рух у гуцульському танці [16, т. 9, 69]); *полька* (I – жін. до поляки, II – старовинний чеський швидкий за темпом парний народний танець із дводольним тактом. // Музика до цього танцю, музичний твір у ритмі цього танцю, III – вид чоловічої стрижки, при якій волосся злегка підстригається на скронях і потилиці // Волосся, підстрижене таким способом [16, т. 7, 109]); *риф* (I – пасмо підводних або невисоких надводних скель на мілководді, II – поперечний ряд отворів або петельок на вітрилі, через які просувають вірвовку, щоб зменшити площу вітрила під час сильного вітру, III – засіб мелодійної техніки, джазу, особливо характерний для свінгу, – багаторазово повторювана групою інструментів коротка мелодійна фраза [5, с. 477]); *свінг* (I – у боксі – боковий удар із значної відстані, II – танцювальний напрямок, група танців, пов'язаних загальним терміном, III – ліміт (гранична сума) кредиту в клірингових угодах, що взаємно надається сторонам для покриття тимчасового перевищення платежів над надходженнями [5, 484]); *такт* (I – метрична музична одиниця – кожна з рівних

за тривалістю частин, на які поділяється музичний твір за числом ритмічних наголосів у ньому, II – почуття міри, що підказує правильне розуміння або оцінку явищ дійсності [5, 523]); *twist* – I – швидкий танець з імпровізаційними рухами, II – пряжа, трикотажні вироби [9, т. 5, 533]).

Крім того, існують багатозначні терміни, які одночасно входять до терміносистем різних галузей (міжгалузева термінологічна омонімія). Погоджуємося з думкою О. Пономаріва про те, що «багатозначні одиниці в різних термінологічних системах треба вважати омонімами» [14, 94]: *ансамбль* (у хореографії – група танцюристів, що постійно виступає як єдиний колектив; у музиці – музичний твір або окрема частина його, призначена для одночасного виконання кількох музикантів або співаками; в архітектурі – сукупність будівель, споруд і т. ін., що є частинами одного цілого // Гармонійна єдність у розташуванні і оформленні групи будівель, пам'ятників, зелених насаджень та ін., що становлять єдину архітектурну композицію [16, т. 1, 48]); *батман* (у балеті – особливий вид па – група рухів неопорною ногою; у фехтуванні – удар зброєю по зброї противника [15, 76]); *болеро* (у хореографії – іспанський народний ритмічний танець із характерними позами, з використанням кастаньєт, тамбурина, поклацування пальцями тощо; у музиці – вокальний чи інструментальний твір у ритмі цього танцю; частина іспанського народного костюма у вигляді короткої безрукавки [5, 86]); *бостон* (у хореографії – різновид парного танцю, повільного вальсу; у картярстві – гра в карти; у легкій промисловості – дорогий сорт тонкого сукна [5, 87]); *бута'да* (у лінгвістиці – *заст.* фраза, слово, сказане в гніві; у хореографії – у XVI–XVII ст. – веселий танець, невеликий імпровізований балет, згодом – інструментальна фантазія [5, 93]); *варіації* (у хореографії – невеликий танець для одного або декількох танцівників; у музиці – видозміна основної музичної теми, мелодії або її супроводу, а також вид музичного твору, що являє собою ряд п'єс, які об'єднуються спільною темою, але різняться мелодією, ритмом, гармонією, темпом і т. ін.; у біології – деякі відхилення від основного типу у тварин і рослин під впливом природних або штучних умов; у математиці – зміна виду функцій величин у варіаційному мовленні [16, т. 1, 293]); *елемент* (у хореографії – окремий, закінчений танцювальний рух [2, 329]; у хімії – проста речовина, яка не розкладається звичайними хімічними методами на простіші частини; в електриці – прилад для одержання електричного струму за рахунок енергії, що виділяється при хімічній реакції; у науці – основи чого-небудь, початкові знання в якій-небудь галузі [16, т. 2, 473]); *етюд* (у хореографії – вправа для розвитку виконавської техніки [6, 63], в образотворчому мистецтві – твір допоміжного характеру, виконаний з натури з метою її вивчення в процесі роботи над картиною, скульптурою і т. ін., у літературі – невеликий літературний твір, присвячений якому-небудь окремому питанню, у музиці – невеликий музичний твір віртуозного характеру [16, т. 2, 491]); *кабріоль* (у спорті – фігура акробатики, коли один акробат тримає іншого на витягнутих руках, а потім пропускає його між розставленими ногами; у балеті – стрибок у танці; стрибок коня із зігнутими передніми і витягнутими задніми ногами [5, с. 266]); *каскад* – (у географії – природний або штучний водоспад, що спадає уступами, або система таких водоспадів; стрімкий, неспинний потік великої кількості, маси чого-небудь; у фізиці – зв'язані між собою джерела енергії, двигуни тощо; в опереті – швидкий танець у супроводі співу [16, т. 4, 115]); *клас* (у хореографії – постійні тренувальні заняття, які проводяться, як правило, під керівництвом певного педагога з чітко визначеною індивідуальною методикою і системою навчання [19], у науці – сукупність предметів, явищ, що мають спільні ознаки, однакові якості; розряд; підрозділ початкової, середньої школи або гімназії, що охоплює учнів одного року навчання та однакового рівня знань; кімната в школі, гімназії, де здійснюється навчальний процес; міра якості, ступінь, рівень чого-небудь; дитяча гра [16, т. 4, 174]); *матлот* (у хореографії – голландський матроський танець, який імітує працю на кораблі; у кулінарії – страва зі шматочків риби в соусі з червоного вина і різних приправ [5, 358]); *міньйон* (у хореографії – назва танцю; у музиці – рояль [7, 179]); *мюзет* (у музиці – французький народний музичний інструмент, подібний до волинки; у хореографії – старовинний французький танець, що виконують у швидкому темпі під акомпанування цього інструмента [5, 382]); *пірует* (у хореографії – повний круговий поворот всім тілом па носку однієї ноги, у цирковому мистецтві – круговий поворот під час стрибка в повітрі [16, т. 6, 540]); *пластика* (у хореографії – мистецтво ритмічних, гармонійних рухів тіла; у скульптурі – вид образотворчого мистецтва, твори якого мають об'ємну, тривимірну форму і виконуються з твердих або в'язких матеріалів; твори скульптури [16, т. 6, 565]); *середина* (у хореографії – термін, який визначає групу вправ, які виконуються без опори рухами на відміну від станка) [19], інші ж значення – місце, однаково віддалене від кінців, країв чого-небудь; внутрішня частина чого-небудь; проміжна поміркована позиція в чому-небудь [16, т. 9, 134]); *станок* (у хореографії – пристосування для вправ танцюристів; складається з округлого, як правило, дерев'яного бруса діаметром 6-7 см, закріпленого уздовж стін репетиційної зали [19]; у сільському господарстві – відгороджене місце для тварини в стайні, корівнику і т. ін.; пристрій, в якій ставлять тварину для огляду, лікування, не даючи їй вільно рухатися; в образотворчому мистецтві – підставка, на якій художник, скульптор устанавлює, закріплює картину, скульптуру для роботи над ними; у театр. мистецтві – частина

декораційної установки, яка служить для створення на сцені різних підвищень, площадок і т. ін. [16, т. 9, 649]); *фігура* (у хореографії – комплекс рухів, який становить необхідний елемент, частину танцю; у музиці – мелодійний або ритмічний елемент, що ускладнює, прикрашає основу музичного твору; у шахах – предмет певної форми, який є складовою частиною комплексу шахів; у скульптурі – зображення кого-небудь, статуя; у математиці – частина площини, обмежена замкненою лінією, а також сукупність певним чином розташованих точок, ліній, поверхонь; у лінгвістиці – особлива форма, стилістичний прийом, словесний зворот, які використовують для підсилення виразності мовлення [16, т. 10, 584]); *чарльстон* (бальний танець імпрізаційного характеру, для якого характерні швидкі повороти стопи однієї або обох ніг носками всередину; у музиці – ударний інструмент із родини ідіофонів; педальна тарілка, хай-хет [5, 604]); *коліно* (у хореографії – фігура в танці, яка виділяється своєю ефектністю; в анатомії – суглоб, що з'єднує стегнову і гомілкову кістку, місце згину ноги; у ботаніці – певна частина, ланка стебла злаків і деяких інших рослин; у родоводі – те саме, що покоління, рід); *корифе'ї* (у хореографії – танцівник кордебалету, який виконує сольні партії; у стародавній драмі – керівник і заспівувач хору; у театральному мистецтві – видатний діяч театральної культури [4, 49]); *фігура* (у хореографії – сукупність рухів, які виконуються в танці; у шахах – король, ферзь, слон, кінь, тура на відміну від пішака; у геометрії – частина простору, обмежена замкненою поверхнею [10, 502]); *текст* (у літературі – літературний чи інший твір або його уривок для читання, аналізу тощо; у музиці – слова до музичного твору; у друкарстві – шрифт, розміром близько 8 міліметрів [16, т. 10, 57]); *хореографічний текст* (сукупність в певній послідовності всіх танцювальних рухів і поз, що утворюють той чи той танець [3, 564]). Міжгалузевий термінологічний омонімії властиві дві обов'язкові ознаки: 1) закріпленість за термінами різних дефініцій і 2) функціонування термінів у різних терміносистемах [13, 104].

В омонімічних відношеннях можуть перебувати питомі й запозичені слова: *тур* (I – один оберт по колу в танці, II – плетений кошик, наповнений землею, що використовувався при будівництві укриття від куль [5, 551]), *шейк* (I – сучасний англійський бальний танець, що виник як бальний побутовий танець імпрізаційного характеру, II – напій [5, 610]).

Серед української хореографічної лексики зафіксовано одиниці, що є одночасно омонімами та паронімами, напр.: *станок* (I – 1) зменш.-пестл. до стан; 2) те саме, що станик; 3) половина плахти; II – 1) металева основа, на якій укріплюється гармата, кулемет; 2) пристрій, на якому закріплюються частини агрегату, механізму; 3) відгороджене місце для тварини в стайні; 4) пристрій, в який ставлять тварину для огляду; 5) пристрій, який служить опорою під час деяких навчально-тренувальних занять (*станок для вправ балерин*); 6) підставка, на якій художник, скульптор установлює, закріплює картину, скульптуру для роботи над ними; 7) частина декораційної установки, яка служить для створення на сцені різних підвищень, площадок; III – невелике селище в Сибіру [16, т. 9, 649]); *такт* (I – 1) метрична музична одиниця – кожна з рівних за тривалістю частин, на які поділяється музичний твір за числом ритмічних наголосів у ньому; 2) ритм якогось руху, дії; кожен із рівномірно повторюваних рухів, ударів; 3) частина робочого циклу якогось механізму; II – почуття міри, що підказує правильне розуміння або оцінку явищ дійсності [16, т. 10, 24–25].

Отже, для аналізованої системи поширеною є міжгалузєва термінологічна омонімія, яка є результатом впливу процесів, що відбуваються в різних галузях науки і техніки. Найчастіше омонімічні терміни обслуговують одночасно дві або більше наукових галузей. Наголосимо, що омонімія – міжсистемне явище. До шляхів появи омонімів належать: семантичне розщеплення значень полісемантичного слова, звукові зміни в процесі розвитку мови, а також запозичення слів із різних мов.

Список використаних джерел

1. Авербух К. Я. Терминологическая вариативность; теоретический и прикладной аспекты / К. Я. Авербух // Вопросы языкознания. – 1986. – № 6. – С. 38–49.
2. Балет. Танец. Хореография. Краткий словарь танцевальных терминов / составитель Н. А. Александрова. – Санкт-Петербург – Москва – Краснодар, Спб. : издательство Лань, издательство Планета музыки, 2008. – 416 с.
3. Балет. Энциклопедия / Главный редактор Ю. Н. Григорович. – М. : Советская энциклопедия, 1981. – 623 с.
4. Барабан Л. І. Український тлумачний словник театральної лексики / Л. І. Барабан, В. В. Дятчук. – К. : Видавництво СВС, 1999. – 95 с.
5. Биби́к С. П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / за ред. С. Я. Єрмоленко / С. П. Биби́к, Г. М. Сютя. – Харків : Фоліо, 2006. – 623 с.
6. Все про танець. Довідник / укл. Коротков А. Є., Тараканова А. П. – Кіровоград : ТЦ Облкомплексу, 1999. – 90 с.

7. Гринчишин Д. Г., Капелюшний А. О., Пазяк О. М. Словник труднощів української мови: біля 15 000 слів / за ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Рад. шк., 1989. – 336 с.
8. Дудок Р. Г. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках : монографія / Роман Дудок. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 358 с.
9. Етимологічний словник української мови: у 7 т. – К. : Наукова думка, 2006. – Т. 5. – 704 с.
10. Івченко А. О. Тлумачний словник української мови / Анатолій Івченко. – Харків : Фоліо, 2002. – 540 с.
11. Куцак Г. Міжгалузева термінологічна омонімія / Ганна Куцак // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. праць / НАН України, Ін-т української мови, Комітет наукової термінології; ред. кол.: Симоненко (відп. ред.) та ін. – К., 1998. – С. 74–76.
12. Лемов А. В. Система, структура и функционирование научного термина (на материале лингвистической терминологии) / А. В. Лемов. – Саранск : Изд-во Мордовского университета, 2000. – 192 с.
13. Павлова О. І. Основи термінознавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. І. Павлова. – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 200 с.
14. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови : підручник / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1993. – 248 с.
15. Словник іншомовних слів / укл. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – К. : Наукова думка, 2000. – 680 с.
16. Словник української мови в 11-ти томах. – К.: Наук. думка, 1970-1980. – Т.І-ХІ.
17. Суперанская А. В. Общая терминология: Терминологическая деятельность / А. В. Суперанская, Н. В. Подольская, Н. В. Васильева – Изд. 3-е. – М. : Издательство ЛКИ, 2008. – 288 с.
18. Українська мова: енциклопедія. – К. : Видавництво Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – 833 с.
19. http://svit-tanok.com.ua/kotrotkov_tarakanova/162-slovník-tancyuvalnix-terminiv-i-viraziv-a-v.html

Summary. This article examines the main causes of homonyms in Ukrainian dance terminology, determines the main features of separation of homonymy and polysemy; there are examples of interdisciplinary terminological ambiguity. The ways of appearance of homonyms include: semantic splitting of different meanings of polysemantic words, sound changes in the process of language development, as well as borrowing words from different languages.

Keywords: terminology, homonymy, polysemy, dance terminology.

УДК 811 111'373.231: 811.111(73) – 3 М1/7.08

О.В.Яковлева

ЕВОЛЮЦІЯ КАТЕГОРІЇ ІМЕНІ/БЕЗІМЕННОСТІ У ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ ДОБИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ (НА МАТЕРІАЛІ ОРИГІНАЛЬНИХ ТВОРІВ СУЧАСНОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ Т.МОРРИСОН)

У статті на матеріалі оригінальних творів афроамериканської письменниці Тоні Моррісон простежується еволюція категорії імені/безіменності у художніх текстах доби постмодернізму. Проведений аналіз взаємодії онімної та безонімної системи номінації персонажів засвідчив особливості функціонування власного імені у постмодерністському тексті. З усіх функцій, які виконує ім'я у тексті (ідентифікації персонажу / місця; створення ілюзії/ реальності світу, про який розповідається; характеристики персонажу / місця; виділення та групування персонажів; створення перспективи оповідання; естетичної функції; функції міфологізації тощо) функція деструктивна виходить у постмодерністській традиції на перший план.

Ключові слова: постмодернізм, антропонім, безіменність, функція.

У літературній ономастиці існує чимало зарубіжних та вітчизняних робіт, присвячених дослідженню ролі імені у художньому тексті: роботи Е.Б.Магазаника [6], О.В.Суперанської [11], О.І.Фонякової [13], Н.В.Васілевої [2], Н.О.Полякової [9], Т.С.Олійник [7] та інших. Проте у сфері вивчення функціональної специфіки антропонімів в актах мовлення, в текстах, особливо художніх, ще залишаються недостатньо опрацьовані окремі аспекти, нерозв'язані проблеми, які